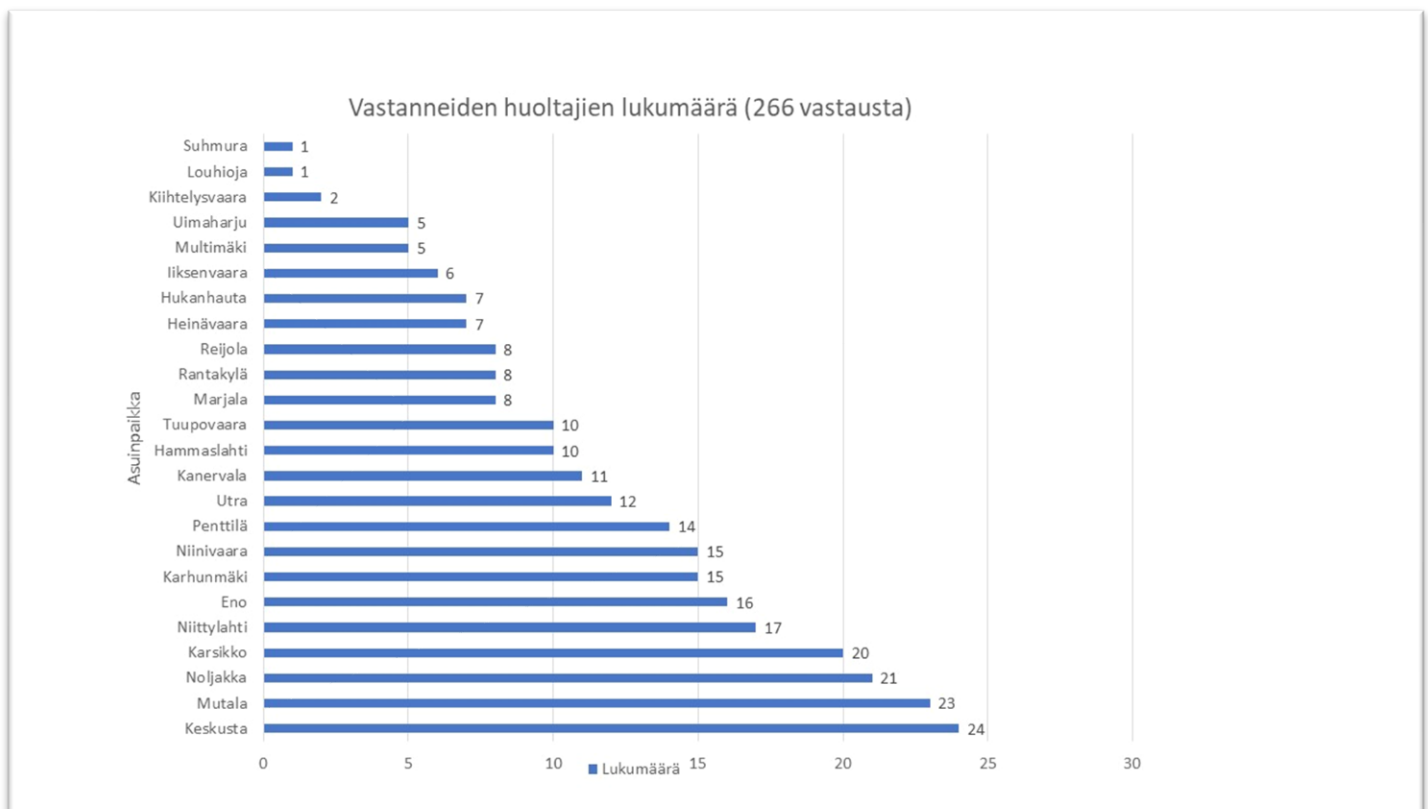

Yhteenveto päiväkotiverkon muutosesitykseen – Huoltajien vastaukset

Tässä yhteenvedossa esitellään varhaiskasvatuksessa olevien lasten huoltajille suunnatun kyselyn vastauksia. Kysely toteutettiin 23.2.-3.3.2024 välisenä aikana. Kyselyllä kartoitettiin huoltajien näkemyksiä Joensuun päiväkotiverkon sopeuttamisen esityksestä. Kyselyssä selvitettiin 5-portaisella asteikolla, miten tärkeinä huoltajat pitävät päiväkotien ja perhepäivähoitopaikkojen tiloihin, pihoihin, toimintaan sekä henkilökuntaan liittyviä asioita (vastauksia suomen- ja englanninkieliseen kyselyyn tuli yhteensä 271). Lisäksi huoltajilta kysyttiin mitä asioita ehdotetuissa muutoksissa tulisi huomioida (vastauksia 166) ja mitä vaihtoehtoisia varhaiskasvatukseen kohdistuvia ratkaisuja he ehdottaisivat (vastauksia 127).

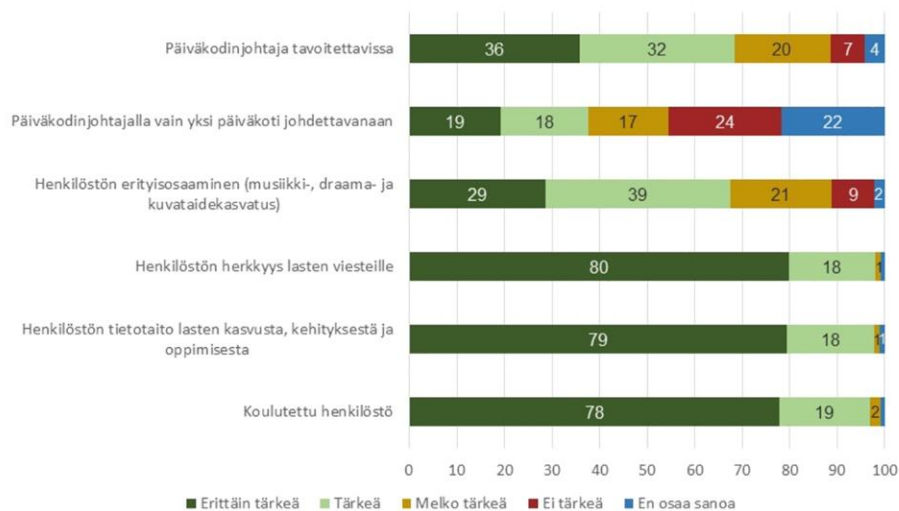
Yhteenveto varhaiskasvatuksessa tärkeinä pidetyistä asioista

Tässä esitetään kyselyn vastaukset kaavioiden muodossa. Vastaajien määrä on esitetty prosenttien sijaan vastaajien lukumääränä. Vastaajia oli joiltakin alueilta niin vähän, että prosenttiluvut jäivät alle 1 %. Kaavioissa on kuvattu vastaukset prosentteina päiväkodin ja perhepäivähoidon henkilökuntaan, tiloihin sekä toimintaan liittyen (pinotut

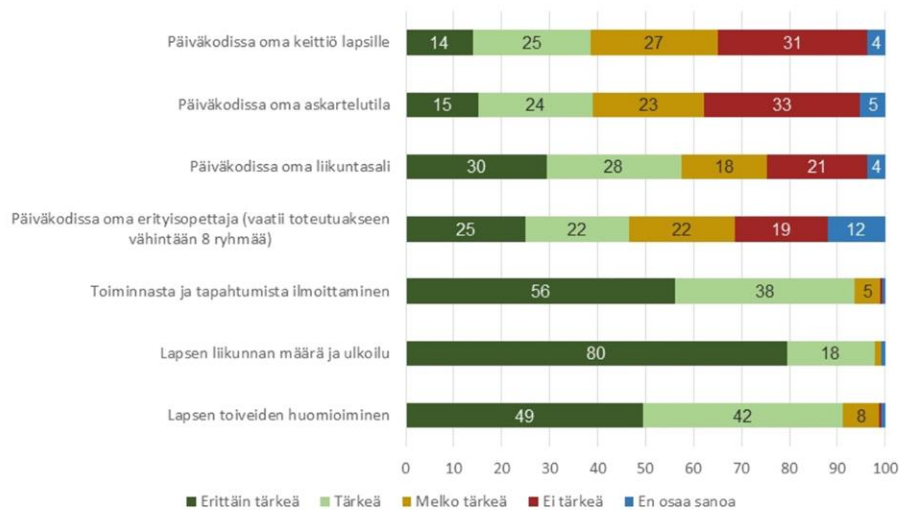

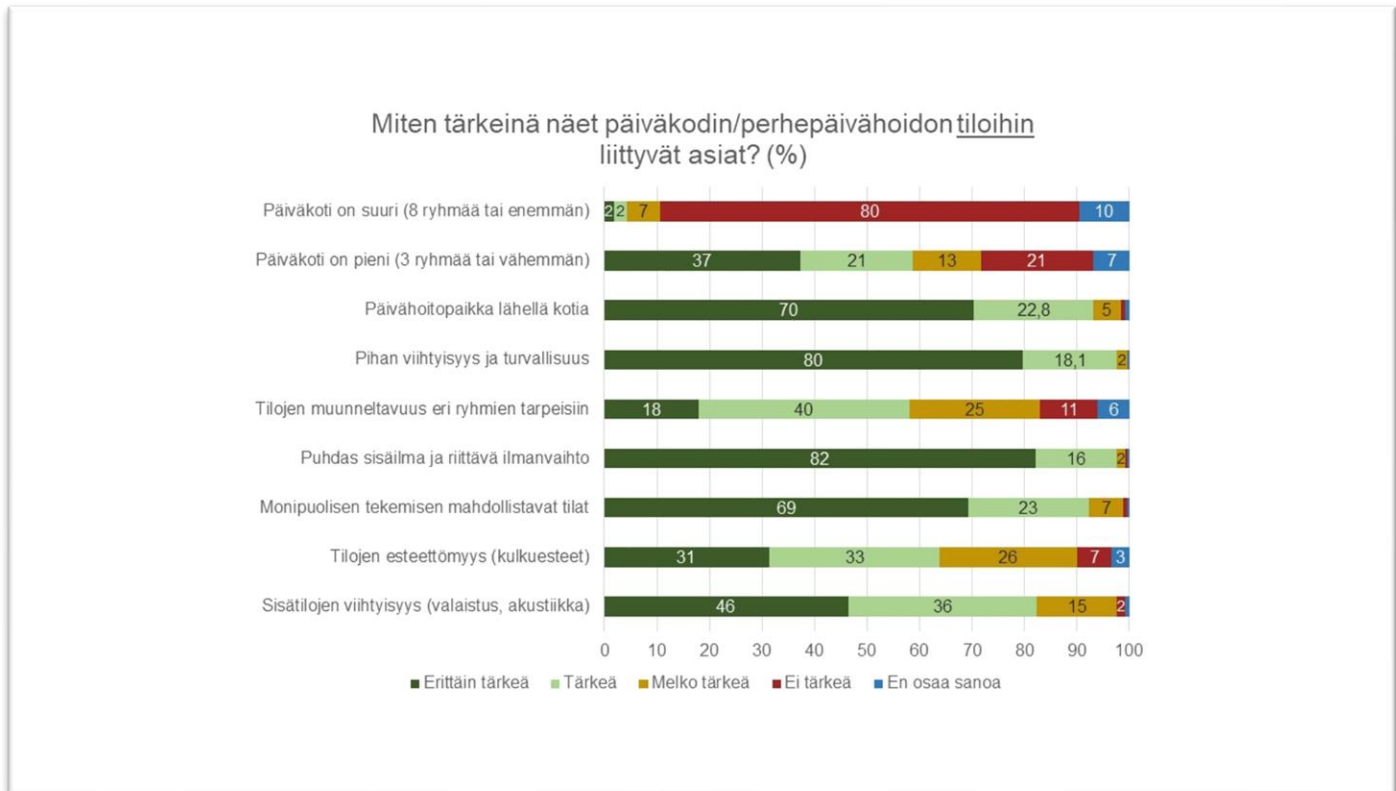
palkkikaaviot). Alle 1 % arvon saaneista vastauksista on jätetty pois luku palkkien päältä.

Miten tärkeinä näet päiväkodin/perhepäivähoidon henkilökuntaan liittyvät asiat? (%)

Miten tärkeinä näet päiväkodin/perhepäivähoidon toimintaan liittyvät asiat? (%)

Kysymys 6: Mitä asioita pitäisi ottaa huomioon mahdollisissa muutoksissa?

”Terveet tilat ja osaava, riittävä henkilökunta kaiken A ja O.”

”Lapsien matkat päiväkotiin ei saa olla liian pitkiä.”

”Heidän (henkilökunta) jaksaminen on erittäin tärkeää, että tiedän lapseni olevan hyvissä käsissä.”

”Ulkoalueet pitää olla viihtyisät, leikkeihin kutsuvat sekä kesällä auringonpahteelta suojaavat.”

Huoltajien mukaan muutoksissa on huomioitava uusien tilojen tarkoituksenmukaisuus ja puhtaus, henkilöstön kuunteleminen muutosten suunnittelussa, etäisyydet hoitopaikan ja kodin välillä, liikenteen sujuvuus, lasten yksilöllisyyden huomioiminen sekä henkilöstön pysyvyys, osaaminen ja jaksaminen.

Toiveita

Kyselyn vastauksissa oli toiveita liittyen päiväkotien tiloihin ja pihoihin sekä henkilöstön riittävyyteen ja ammattitaitoon. Uusien tilojen suunnittelussa toivottiin hyödynnettävän henkilöstön ammattitaitoa. Monipuolisen liikunnan mahdollistamista pidettiin vastausten perusteella tärkeänä niin sisä- kuin ulkotiloissakin. Pihasta toivottiin suurta, luonnonmukaista ja lähiluontoliikunnan mahdollistavaa. Huoltajien vastauksissa nousivat esille toiveet sisäilmaltaan terveistä, toimivista ja pitkäikäisistä tiloista. Heidän mukaansa lapsilähtöiseen suunnitteluun tulisi kiinnittää huomiota pohjaratkaisuissa, akustiikassa, kalusteissa ja materiaaliratkaisuissa. Laadukkaaseen äänieristykseen panostaminen sai vastauksissa kannatusta, koska huoltajien mukaan hiljaisemmissa tiloissa yksilöllisyyden huomioiminen helpottuu. Toisaalta huoltajien vastauksissa esitettiin myös, että riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö on tärkeämpää, kuin tilojen sisustaminen.

Huolia

Huolenaiheena vastauksissa esitettiin matkojen pidentyminen Vaarojen alueella, mutta myös keskustassa. Syyt tämän huolen taustalla liittyivät autottomuuteen, pitkiin kuljetusmatkoihin, hyötyliikunnan vähenemiseen sekä Joensuun ilmastokaupunki-imagon kärsimiseen. Lisäksi vastauksissa huolestuttiin ryhmäkokojen kasvamisesta liian suuriksi. On muistettava, että varhaiskasvatuksen ryhmäkokoja säätelee varhaiskasvatuslaki ja -asetus, eikä näitä voida sivuuttaa. Työntekijöiden vaihtuvuuden arveltiin lisääntyvän muutosten jälkeen. Huolta aiheutti mahdollinen työntekijöiden vaihtuvuus ja sen vaikutus lasten turvallisuuden tunteeseen. Vastauksissa ilmeni myös huoli tautien leviämisestä uusissa yksiköissä.

Huomioita

Kyselyn vastauksissa painotettiin rakentamisvaiheen sääsuojauksen ja riittävän hitaan aikataulun tärkeyttä vahinkojen välttämiseksi. Toivottiin myös läpinäkyvää suunnittelu- ja rakentamisprosessia sekä paikallisten toimijoiden huomioimista urakan kilpailutuksessa. Lisäksi kannatusta sai kokonaisvastuu-urakkamuoto, jolloin suunnittelu- ja rakennustyöstä olisi vastuussa sama toimija. Päiväkotien pihojen osalta todettiin, että aitojen ja lukkojen tulee soveltua myös lumiseen vuodenaikaan. Muutoksissa haluttiin huomioitavan lisäksi hyvän johtamisen myönteinen vaikutus työhyvinvointiin ja arjen sujuvuuteen. Lisäksi korostettiin huoltajien ja päiväkodin välisen tiedonkulun tärkeyttä jo suunnitteluvaiheesta lähtien.

Vastauksissa oli myös yksittäisiä paikallisia ehdotuksia. Tuupovaaran koulun ja päiväkodin yhdistämistä ehdotettiin, koska Joensuun kaupunki maksaa tiloista vuokraa 2030 asti. Mutalaan toivottiin päiväkotia ja puolestaan Karsikon päiväkodin sijoittamista Multimäkeen ei pidetty hyvänä ideana. Ehdotettiin myös Niittylahden ja Suhmuran yhdistämistä Niittylahteen.

Kysymys 7: Kouluverkon ja varhaiskasvatuksen ehdotetuilla muutoksilla saavutettaisiin noin 7,5 miljoonan euron vuosittaiset säästöt. Jos kouluja ja päiväkoteja ei yhdistetä, on löydettävä muita säästöjä koulutuksesta ja varhaiskasvatuksesta. Millaisia vaihtoehtoisia varhaiskasvatuksen ratkaisuja tai säästökeinoja ehdottaisit?

”Korkeammat asiakasmaksut & maksut myös pienituloisille – myös itse opiskelijana kuulun tällä hetkellä näihin ja on mielestäni älytöntä, etten maksa elämäni tärkeimmästä palvelusta eli lapseni hoidosta tällä hetkellä mitään.”

”Selvitettäisiin, onko mahdollista sakottaa huoltajia, jotka eivät ilmoita, ettei lapsi tulekaan hoitoon. Ryhmäperhepäivähoito edullinen vaihtoehto ja siten saa tyhjiillään olevia huoneistoja tai kiinteistöjä hyötykäyttöön.”

”Kunnallisveron kiristäminen. Ei ole muita vaihtoehtoja ja se on tehtävä vastustuksesta huolimatta.”

”En keksi mitään. Ymmärrän täysin, että lapsimäärän vähentyessä vanhoista tiloista luovutaan. Paljon kamalampi ajatus itselle olisi, että lapsi joutuisi olemaan päiväkodissa, jossa on vaikka sisäilmaongelma.”

Kyselyn vastauksissa suosituimpia vaihtoehtoisia varhaiskasvatuksen ratkaisuja ja säästökeinoja olivat hoitomaksujen ja niiden tulorajojen muutokset, perhepäivähoidon säilyttäminen, hoitopäivien vähentäminen, sakkomaksut peruuttamattomista hoitoajoista sekä hallinnosta ja johtoportaan säästäminen. Vaihtoehtoisiksi keinoiksi vastauksissa esitettiin myös oppimateriaaleista ja sisustuselementeistä säästämistä, kotihoidon tukemista sekä päiväkodin ja koulun yhdistämistä. Lisäksi esille nousi useita varhaiskasvatuksen toimialan ulkopuolelle

sijoittuvia säästökohteita. Ne kohdistuivat pääasiassa kulttuuri- ja liikunta-alaan. Myös kaupungin kulu- ja menorakenteiden tarkastelua ehdotettiin. Toisaalta vastauksissa ilmeni myös, että lapsista ja nuorista säästäminen ei ole oikea keino tavoitella säästöjä kaupungille.

Varhaiskasvatuksen ratkaisut ja säästokeinot

Suosituimmat ehdotetuista toimista ovat kunnan päättävällän ulottumattomissa, kuten päivähoito-oikeuteen kajoaminen, hoitomaksujen korottaminen ja tuloarajojen muutokset. Sen sijaan sakkomaksu peruuttamattomasta hoitoajasta on varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (29.12.2016/1503) mukaan mahdollista, sillä peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuksesta perittävästä maksusta voidaan periä puolet varhaiskasvatusmaksusta. Tätä toteutetaan tälläkin hetkellä jossain määrin. Voidaan todeta, että vastauksissa esille nostettu ryhmäperhepäiväkotiedullisena vaihtoehtona ei pidä paikkaansa, sillä se on kallis hoitomuoto (eri asia, kuin perhepäivähoito). Toisaalta vastauksissa todettiin päiväkotiverkon sopeuttamisen olevan välttämättömiä.

Resurssien keräämiseksi vastauksissa esitettiin vanhempien järjestämää varainhankintaa, yritysyhteistyötä ja lahjoituksia. Matalan kynnyksen säästöratkaisuihin ehdotettiin myös ruokahävikin vähentämistä ylijäämäruokaa myymällä, huonelämpötilan laskua, automaattivaloja, vettä säästäviä hanoja, hävikkimateriaalien hyödyntämistä askartelussa, tarvikkeiden ostamista käytettyinä, medialaitteiden vähentämistä sekä päiväkotien vuokraamista kerhotiloina (näistä toteutetaan jo suurinta osaa). Vastauksissa oli lisäksi ehdotuksia hallinnon työntekijöiden ja päättäjien vähentämisestä tai heidän palkkojensa alentamisesta.

Varhaiskasvatuksen toimialan ulkopuoliset toimintamuutokset

Vastauksien ehdotuksista suuri osa sijoittui varhaiskasvatuksen toimialan ulkopuolelle. Lapsista ja nuorista säästäminen nähtiin joidenkin vastanneiden mielestä vääränä keinona. Säästötoimia tulisi huoltajien vastausten mukaan kohdistaa ammattilais- ja kilpaurheiluun sekä aikuisten ja eläkeläisten liikuntaan. Vaihtoehtoisiksi säästötoimiksi ehdotettiin katujen lämmittämisen lopettamista ja katuvalojen vähentämistä. Myös erinäisiä rakennushankkeita toivottiin peruttavan, kuten uima- ja jäähalli, liikenneympyrät sekä Kukkilinnunpuisto.

Joensuussa 24.4.2024

Irja Seppänen
varhaiskasvatusjohtaja